

Sote palveluluokat, laskutus ja tiedon hyödyntäminen

Webinaari: Kuntien ja kuntayhtymien sote-palveluluokat ja erittelemättömän luokan käyttö

Petra Kokko
29.9.2020

”

Sote-palveluluokat

Palveluluokkien perusta

- Palveluluokitus on laadittu siten, että siinä otetaan huomioon **lainsäädännön** asettamat tehtävät sote-palvelujen järjestäjille.
- Luokituksen avulla tulee pystyä **kuvaamaan tuloja ja menoja yhteiskunnallisen tehtävän** mukaan ilman, että organisaatioiden välinen tehtäväjako ja siinä tapahtuvat muutokset tai palvelun tosiasiallinen tuottajaorganisaatio vaikuttavat tulokseen.
- Palveluluokituksen tavoitteena on kuvata sote-palvelut **julkisen hallinnon suunnittelun, arvioinnin, ohjauksen ja vertailun tarpeisiin** siten, että tulot ja menot pystytään kokonaisuudessaan kohdentamaan yksittäiselle palvelulle.
- Kustannuksien kohdennuksien palveluluokille **tulee noudattaa aiheuttamis- ja täydellisyyperiaatteita** eli suoritteiden ja menojen tulee kohdata yhdistettäessä tietoja.

Palveluluokkien perusta

- Valmistelussa on **hyödynnetty mm. sosiaalipalvelujen luokituksia**, jotka sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon (KANSA) liittyvän organisaation on otettava käyttöön asiakastietojärjestelmissään **sekä kansallisen sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonkeruun ohjeistuksia** (Hilmo), joiden mukaan kerätään tietoa palvelujen käytöstä rekistereihin.

Palveluluokituksen rakenne

- Palveluluokitus on yksiportainen luokitus, jossa on yhteensä 58 sote-palveluluokkaa
- Ne sisältävät sosiaalialan palvelutehtäviä, terveystalvveluja sekä sosiaali- ja terveystalan yhteisiä palveluja
 - Lapsiperheiden palvelut (9 kpl)
 - Ikääntyneiden palvelut (6 kpl)
 - Vammaisten palvelut (8 kpl)
 - Päihde- ja mielenterveystyö (5 kpl)
 - Perusterveydenhuolto (8 kpl)
 - Suun terveydenhuolto (2 kpl)
 - Erikoissairaanhoido (7 kpl)
 - Työikäisten palvelut sekä (2 kpl)
 - Muut sote-palvelut (3 kpl)
- Lisäksi luokituksessa on Erittelemättömiä palveluluokkia (9 kpl), joita **voi käyttää ainoastaan raportoitaessa ostopalveluja muilta kunnilta tai kuntayhtymiltä.**
- Poikkeuksia luokituksessa ovat Erittelemättömien palveluluokkien lisäksi Työterveyshuolto (2537)

Lastensuojelu ja lapsiperheiden palvelut, ml. perheoikeudelliset palvelut

Tehtäväkokonaisuus

- *sosiaalihuollon palvelutehtävä*, jonka tavoitteena on tukea lapsiperheitä ja vanhemmuutta sekä edistää lasten yksilöllistä kasvua ja myönteistä kehitystä sekä lastensuojelulla lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua.
- Lasten kasvuedellytysten ja vanhemmuuden tukemiseksi tulee *sosiaalihuollossa* ja kunnan muissa *palveluissa* seurata ja edistää lasten ja nuorten hyvinvointia ja poistaa kasvuolojen epäkohtia.
- Palvelut perustuvat sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), lastensuojelulakiin (417/2007), toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997), sosiaalisesta luototuksesta annettuun lakiin (1133/2002) ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010), isyyslakiin (11/2015), lakiin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983), lakiin lapsen elatuksesta (704/1975), adoptiolakiin (22/2012) ja avioliittolakiin (234/1929).
- 2121 Lastensuojelun ammatillinen perhehoito
- 2122 Lastensuojelun laitospalvelu
- 2123 Lastensuojelun perhehoito
- 2131 Lastensuojelun avohuolto
- 2181 Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus
- 2182 Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö
- 2183 Kasvatus- ja perheneuvonta
- 2185 Ensi- ja turvakotipalvelu
- 2191 Perheoikeudelliset palvelut

Lastensuojelu

- Neljä palveluluokkaa
 - 2121 Lastensuojelun ammatillinen perhehoito
 - 2122 Lastensuojelun laitospalvelu
 - 2123 Lastensuojelun perhehoito
 - 2131 Lastensuojelun avohuolto
- Avohuollon sijoituksen palveluita raportoidaan palvelun mukaan myös ammatilliseen perhehoitoon, laitospalveluun tai perhehoitoon
- Perhekuntoutusta voidaan antaa laitoksessa tai avohuollossa ja raportointi tapahtuu sen mukaan

Lapsiperheiden palvelut

- Neljä luokkaa
 - 2181 Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus
 - 2182 Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö
 - 2183 Kasvatus- ja perheneuvonta
 - 2185 Ensi- ja turvakotipalvelu
- Sosiaalityössä ja -ohjauksessa ratkaisevaa ei ole ikä, vaan enemmänkin annetun palvelun tarkoitus, esim. Työikäisen sosiaaliohjaus/ lapsiperheiden sosiaaliohjaus lapsen ollessa täysi-ikäinen

Ikääntyneiden palvelut

Tehtäväkokonaisuus

- *sosiaalihuollon palvelutehtävä*, jonka tavoitteena on edistää ja tukea *iäkkäiden henkilöiden* toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä sosiaalista hyvinvointia ja turvallisuutta
- iäkkäiden palveluissa annettavilla *sosiaalipalveluilla* tuetaan laajasti iäkkäitä henkilöitä.
- iäkkäiden palvelut perustuvat sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), omaishoidon tuesta annettuun lakiin (937/2005), toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997), sosiaalisesta luototuksesta annettuun lakiin (1133/2002) ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010). Lisäksi palveluista säädetään ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluja koskevassa laissa (980/2012).
- 2201 Iäkkäiden laitospalvelu
- 2211 Iäkkäiden tehostettu palveluasuminen
- 2231 Iäkkäiden keskitetty asiakas- ja palveluohjaus
- 2232 Iäkkäiden palveluasuminen ja perhehoito
- 2233 Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumista tukeva palvelu
- 2321 Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä iäkkäiden kotona asumisen tukeminen

Ikääntyneiden palvelut

- Kotihoito-luokka (2321) yhteinen muiden kuin lapsiperheiden asiakasryhmän kanssa
- Kotihoito sisältää sekä kotipalvelun että kotisairaanhoidon
- Tehostettu kotisairaanhoido raportoidaan luokalla 2531 kotisairaalahoido
- Terveysthuollon palvelut raportoidaan terveystpalvelujen luokilla

Vammaisten palvelut

Tehtäväkokonaisuus

- *sosiaalihuollon palvelutehtävä*, jonka tavoitteena on edistää *vammaisten henkilöiden* osallisuutta ja yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuudesta johtuvia esteitä
- Vammaispalvelujen järjestämisen lähtökohtana on taata vammaisille henkilöille välttämätön huolenpito arjessa suoriutumisen mahdollistamiseksi.
- Vammaispalvelut perustuvat vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annettuun lakiin (380/1987) sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annettuun lakiin (519/1977).
- 2251 Vammaisten laitospalvelu
- 2261 Vammaisten tehostettu palveluasuminen
- 2281 Henkilökohtainen apu
- 2282 Vammaisten asumisen muu tuki ja palvelut kuin ympärivuorokautisen avun ja tuen sisältävät asumispalvelut
- 2283 Vammaisten liikkumista tukeva palvelu
- 2284 Vammaisten perhehoito
- 2285 Vammaisten sosiaalityö ja -ohjaus ja päiväaikainen toiminta
- 2321 Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä iäkkäiden kotona asumisen tukeminen

Vammaisten palvelut

- Vammaisten palveluluokilla raportoidaan Vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain perusteella myönnettyjä palveluja
- Terveysthuollon palvelut raportoidaan terveystpalvelujen luokilla

Päihde- ja mielenterveystyö

Tehtäväkokonaisuudet

- *Päihdetyö on sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden ongelmakäyttöä ja siihen liittyviä haittoja sekä parantaa päihteiden ongelmakäyttäjien ja heidän läheistensä toimintakykyä ja turvallisuutta*
- Päihdetyö perustuu päihdehuoltolakiin (41/1986).
- Mielenterveystyöllä tarkoitetaan toimintaa, jossa edistetään yksilön psyykkisen hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja persoonallisuuden kasvua sekä ehkäistään, parannetaan ja lievitetään mielenterveydenhäiriöitä
- Mielenterveystyö perustuu mielenterveyslakiin (1116/1990).
- 2451 Päihdekuntoutujien asumispalvelu
- 2452 Päihdekuntoutujien laitoshoido
- 2453 Päihde- ja mielenterveysongelmaisten avun, tuen, hoidon ja kuntoutuksen avopalvelukokonaisuus
- 2454 Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelu
- 2455 Mielenterveyskuntoutujien ympärivuorokautinen asumispalvelu
- 2321 Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä iäkkäiden kotona asumisen tukeminen

Päihde- ja mielenterveystyö

- Kaksi asumispalveluluokkaa eritellen päihde- ja mielenterveysasiakkaat sekä yksi yhteinen avohuollon luokka
- Terveystenhuollon palvelut raportoidaan terveystenpalvelujen luokilla, esim. psykiatria ei kuulu raportoida avopalvelukokonaisuus luokalla
- Päiväkeskustoiminta kuuluu avopalvelukokonaisuuteen

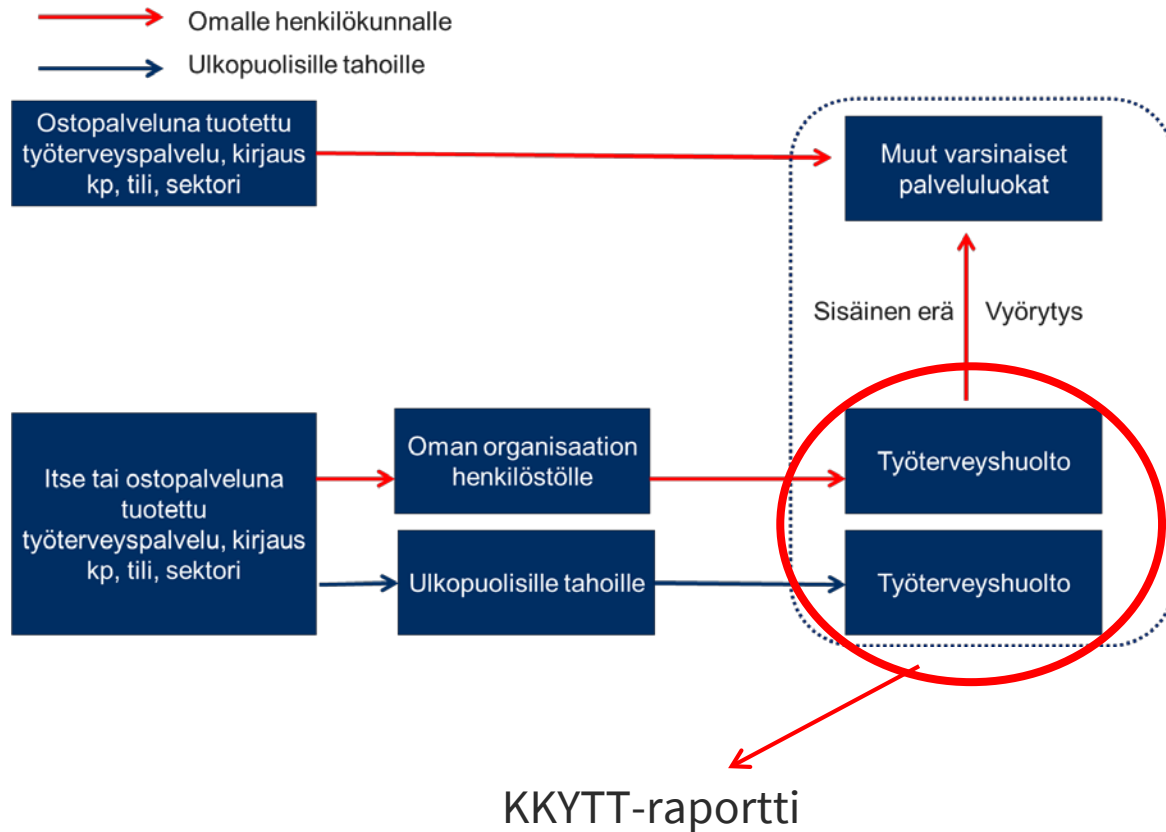
Perusterveydenhuolto

- *Perusterveydenhuolto on terveyspalvelu, jolla tarkoitetaan kunnan järjestämää väestön terveydentilan seuranta, terveyden edistämistä ja erilaisia palveluita.*
- Perusterveydenhuollon palveluluokat perustuvat Terveyslakiin (1326/2010), Työterveyshuoltolakiin (1383/2001), Työturvallisuuslakiin (738/2002), Kansanterveyslakiin (66/1972), Sairausvakuutuslakiin (1224/2004) ja Hilmo, sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitukseen.
- Jos liikelaitos tuottaa tth:n lain 12 §:n mukaisia palveluja, myös ne kirjataan tähän.
- 2531 Kotisairaalahoido
- 2532 Kouluterveydenhuollon palvelut
- 2534 Opiskeluterveydenhuollon palvelut
- 2535 Perustason lääkinällinen avokuntoutus
- 2536 Perustason vastaanottopalvelut
- 2537 Työterveyshuolto
- 2538 Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut
- 2561 Perustason vuodeosastohoito
- 2321 Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä iäkkäiden kotona asumisen tukeminen

Perusterveydenhuolto

- Kotisairaanhoidolle kaksi luokkaa:
 - 2531 Kotisairaalahoido
 - 2321 Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä iäkkäiden kotona asumisen tukeminen
- Seulonnat raportoidaan palveluluokalla 2536 Perustason vastaanottopalvelut

Työterveyshuolto

- Työterveyshuollon palveluluokalla raportoidaan työterveyshuollon palvelut, jotka järjestetään kunnan järjestämisvastuun perusteella kunnan alueen muille työnantajille, yrittäjille ja omaa työtään tekeville.
- Kunnan työnantajan roolissa omalle henkilökunnalle tuottaman työterveyshuollon ulkoiset kulut tulee raportoida työterveyshuolto-palveluluokalla, mistä ne tulee jakaa edelleen sisäisinä erinä varsinaisille palveluille.
- KKTPP-raportointikokonaisuuden lisäksi työterveyshuollon kokonaiskustannukset raportoidaan KKYTT-raportointikokonaisuudessa. Kokonaiskustannuksilla tarkoitetaan kaikkea kunnan järjestämisvastuun perusteella muille ja omalle henkilökunnalle itse tuotettua työterveyshuoltoa.

Lähde: AURA-käsikirja, 2020

Suun terveydenhuolto

- *Suun terveydenhuolto on* terveystalvelu, joka sisältää väestön suun terveydenhuollon seurannan, terveystneuvonta- ja tarkastukset, suun sairauksien tutkimuksen, ehkäisyn ja hoidon sekä jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen ja tuen ja tutkimuksen tarpeen varhainen havaitsemisen palvelut.
- Perusterveydenhuolto perustuu Terveystneuvontalakiin (1326/2010: 15 §, 16 §, 17 § ja 26 §) ja ja Hilmo, sosiaali- ja terveydenhuollon hoitoilmoitukseen.
- 2541 Suun terveydenhuollon erityistason palvelut
- 2542 Suun terveydenhuollon perustason palvelut

Suun terveydenhuolto

- Kohdennukset tulisi tehdä toiminnan jakautumisen suhteessa perus- ja erityistasoon. Jako on riippumaton hoitoyksiköstä ja hoitoa antavan ammattihenkilön ammattipätevyydestä.

Erikoissairaanhoido

- *Erikoissairaanhoido on* terveystalvelu, jolla tarkoitetaan erikoisalujen mukaisia tutkimuksia ja hoitoja.
- Erikoissairaanhoidon palveluluokat perustuvat Terveysthuoltolakiin (1326/2010) ja Hilmo, sosiaali- ja terveysthuollon hoitoilmoitukseen.
- Ympäri vuorokautiset päivystystalvelut perustuvat Terveysthuoltolakiin (1326/2010) 50 § (29.12.2016/1516) ja STM:n asetukseen kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohteisista edellytyksistä (782/2014)
- 2601 Aikuispsykiatrinen erikoissairaanhoido
- 2602 Somaattinen erikoissairaanhoido
- 2603 Ensihoitokeskus
- 2604 Ensihoitopalvelu
- 2605 Lastentautien yksikössä annettu somaattinen erikoissairaanhoido
- 2606 Lastenpsykiatrinen ja nuorisopsykiatrinen erikoissairaanhoido
- 2607 Ympäri vuorokautiset päivystystalvelut

Erikoissairaanhoido

- Sisältää neljä palvelualaa:
 - Somatiikka
 - Psykiatria
 - Ympäri vuorokautinen päivystys
 - Ensihoito
- Somatiikka jakautuu aikuisten ja lasten palveluluokkiin hoitoa antavan yksikön perusteella
- Psykiatria jakautuu aikuisten ja lasten sekä nuorison palveluluokkiin iän perusteella (23 vuotta)

Työikäisten palvelut

Tehtäväkokonaisuus

- *sosiaalihuollon palvelutehtävä*, jonka tavoitteena on tukea työikäisiä *asiakkaita* elämänhallintaan, työhön, toimeentuloon tai opiskeluun liittyvissä *asioissa* sekä vähentää eriarvoisuutta
- Työikäisten palveluissa annettavilla *sosiaalipalveluilla* tuetaan laajasti työikäisiä asiakkaita.
- Työikäisten palvelut perustuvat sosiaali- huoltolakiin (1301/2014), toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997), sosiaalisesta luototuksesta annettuun lakiin (1133/2002), kuntouttavasta työtoiminnasta annettuun lakiin (189/2001), oppilas- ja opiskelija-huoltolakiin (1287/2013) ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010).
- 2903 Työikäisten sosiaalityö ja -ohjaus
- 2907 Työelämäosallisuutta tukevat palvelut

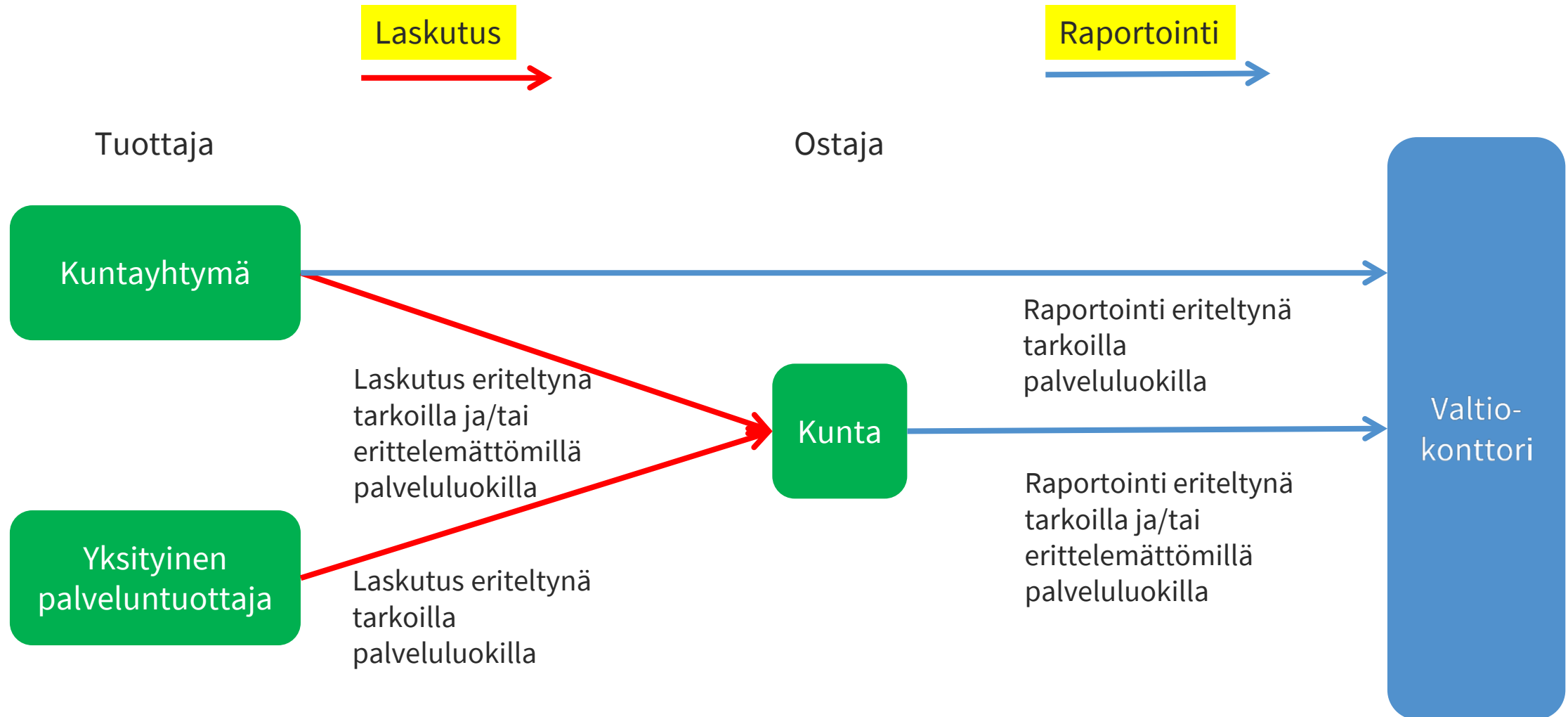
Työikäisten palvelut

- **2903 Työikäisten sosiaalityö ja -ohjaus** sisältää myös työikäisten asumispalvelut muun kuin vammaisuuden, ikääntymisen tai mielenterveys- ja päihdeongelman vuoksi. Sisältää myös ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen kokonaisuudessaan kaikista asiakasryhmistä paitsi maahanmuuttajilta.
- **2907 Työelämäosallisuutta tukevat palvelut** edistävät työelämävalmiuksia, mutta eivät sisällä työ- ja päivätoimintaa tai sosiaalista kuntoutusta. Sisältää työvoimapalvelupisteissä annetut sosiaali- ja terveyspalvelut

Muut sote-palvelut

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tarkoitetaan tässä Terveydenhuoltolain (1326/2010, 3§) mukaisesti väestöön, yhteisöihin ja elinympäristöön kohdistuvaa toimintaa, jonka tavoitteena on terveyden, työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja parantaminen sekä terveyden taustatekijöihin vaikuttaminen, sairauksien, tapaturmien ja muiden terveysongelmien ehkäiseminen ja mielenterveyden vahvistaminen sekä väestöryhmien välisten terveyserojen kaventaminen sekä suunnitelmallista voimavarojen kohdentamista terveyttä edistävällä tavalla.
- Palvelut perustuvat Sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), Terveydenhuoltolakiin 1326/2010 ja Ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskevaan lakiin 523/2015).
- 2901 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijapalvelut ja tuki
 - Sisältää varautumisen ja valmiustehtävät
- 2902 Sosiaalipäivystys
 - Sisältää myös ympärivuorokautisen yhteispäivystysyksikön yhteydessä järjestetyn sosiaalipäivystyksen
- 2906 Sosiaali- ja potilasasiamiespalvelut

Raportointivelvoitteet

”

Tietojen hyödyntäminen

Mihin THL hyödyntää talousdataa?

Sote-arviointi arvioi sairaanhoitopiireittäin toimintaa ja taloutta

Terveys- ja sosiaalitalouden tutkimus hyödyntää tuottavuutta, kustannusvaikuttavuutta ja tehokkuutta koskevassa tutkimuksessa

Tilastointi tuottaa laajasti tietoa päätöksenteon, kehittämisen ja tutkimuksen tueksi

THL:n tuottamat talouden raportit

- Tilastot
 - [Sairaaloiden tuottavuus](#)
 - [Sosiaaliturvan menot ja rahoitus](#)
 - [Terveystuonhuollon menot ja rahoitus](#)
 - Terveystuon- ja sosiaalihuollon yksikkökustannukset
- Arviointi
 - Sote-arviointi [raportit](#) sairaanhoitopiirialueittain + koko Suomi
- Tutkimus
 - [Tarvevakioidut menot](#)
 - Kuntien valtiosuuksien tarvekriteerien laskenta
 - Sote-uudistusten taloudellisten vaikutusten arviointi
 - Sote-menojen ennakoointi (makro- ja mikrosimuloinnit)

Toiminta-, talous- ja henkilöstötietojen yhteensovittaminen –projekti (Sote)

- **Osana Valtava-hanketta** toteutettava kehitysprojekti vuosien 2020-2021 aikana (vaihe 1)
- **Päätöksentekijöille ja palvelujen järjestäjille** sekä päätöksenteon tueksi tietoa tuottaville tahoille, joiden tavoite on seurata, valvoa, arvioida ja ohjata sote-palvelujen järjestämistä
- **Tarkoituksena on lisätä** Valtiokonttoriin kerättävien **taloustietojen ja Tilastokeskukseen ja Valviraan kerättävien henkilöstötietojen hyötykäyttöä** yhdistämällä tietoja THL:n hallinnoimiin rekisteritietoihin (Hilmot, Kanta, muut rekisterit)
- **Tavoiteltavat hyödyt:**
 - Sote-palvelujärjestelmän ohjaustieto tarkentuu ja kehittyy
 - Eri hallinnonalojen keräämien tietojen yhteiskäyttö tehostuu ja tietojen yhteentoimivuus paranee
 - Tietotuotannon kuorma pienenee palvelujen tuottajille

Tuotokset

- **Projektin tavoite 31.12.2021 mennessä:** Projektissa syntyy kaksi tietokantaratkaisua; taloustietojen (STTT) ja henkilöstötietojen (STHT) ratkaisut.
- *Vuoden 2023 loppuun mennessä toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon resurssien ja toiminnan yhteistietokanta (STYTTHT), johon on mahdollista koota joustavasti tietoa kustannuksia ja henkilöstöä koskevista tietolähteistä ja raportoida sitä ajantasaisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen suunnittelua varten*

Kiitos!

**Kysymykset palveluluokitusta
koskien**
kuntadata@valtiokonttori.fi